

A ס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of בבא קמא of דף מ"ה
Some of the topics we will learn about include.

The Mishnah's Halachah of

שור שהוא יוצא ליסקל והקדישו בעליו אינו מוקדש

If an ox killed a person and דינו נגמר, Bais Din already sentenced it to death, and the owner then made it הקדש, the הקדש does not take effect. However ואם עד שלא נגמר דינו הקדישו בעליו מוקדש

If before Bais Din sentenced the ox, the owner made it הקדש, the הקדש does take effect.

A

שור שהוא יוצא ליסקל
והקדישו בעליו
אינו מוקדש

ואם עד שלא נגמר דינו
הקדישו בעליו
מוקדש

B

מסרו לשומר חנם ולשואל לנושא שכר ולשוכר נכנסו תחת הבעלים

If the owner gave his ox to one of the שומרין ד', four groups of people who accepted it for safekeeping, and the ox gored while in the שומר's custody, the שומר takes over the owner's obligation to guard the animal, and he is liable for the damages. Therefore

מועד משלם נזק שלם

If the ox became a מועד, the שומר must pay for the complete הזיק.

ותם משלם חצי נזק

And if the ox was only a תם, the שומר pays for only half the הזיק.

B

מסרו לשומר חנם ולשואל
לנושא שכר ולשוכר
נכנסו תחת הבעלים

ותם משלם חצי נזק

מועד משלם נזק שלם

C The Machlokes regarding
 החזירו שומר לבית בעליו
 אינו מוחזר
 If after Bais Din sentenced the ox, the safe keeper returns
 the ox to the owner, the Tanna Kamma holds the שומר is
 liable to compensate the owner.
 And רבי יעקב disagrees and says
 אף משנגמר דינו
 החזירו שומר לבעליו מוחזר
 Even if after Bais Din sentenced the ox, the שומר returned
 it to its owner, he is not liable to compensate the owner.

The two explanations to the Machlokes;

1.
 They disagree in whether
 אומרין באיסורי הנאה
 הרי שלך לפניך
 A person can return an item that became forbidden in all
 benefits, and is no worthless.

2.
 They disagree in whether
 גומרין דינו של שור שלא בפניו
 Bais Din sentences a ox even while it is not present, and
 therefore
 היזיקא דממילא הוא
 If the שומר brought the ox to Bais Din he did not actually
 cause the ox to become אסור, because even שלא בפניו it
 would have become אסור.

The four opinions regarding
 שמירה פחותה
 Minimal protection
 Or
 שמירה מעולה
 Superior protection

1 So let's review ...

Zugt Di Mishnah:

שור שהוא יוצא ליסקל והקדישו בעליו אינו מוקדש

If the owner consecrated an ox after Bais Din already sentenced it to death for killing a person, the הקדש does not take effect, because, as Rashi later explains לאו ברשותיה דמריה קאי

After גמר דין the ox is no longer in the owner's jurisdiction. OR

שחטו

בשרו אסור

If the ox was slaughtered after גמרו דינו, the meat is forbidden, as the Gemara on מ"א derived from the Pasuk;

ולא יאכל את בשרו

However,

ואם עד שלא נגמר דינו הקדישו בעליו

מוקדש

If the owner consecrated the ox before גמרו דינו, the הקדש does take effect, because

ברשותיה קאי

Before גמר דין, the ox is still in the owner's jurisdiction.

ואם שחטו

בשרו מותר

Or, if the ox was slaughtered before גמרו דינו, the meat is permitted.

The Mishnah continues with an unrelated issue:

מסרו לשומר חנם ולשוואל לנושא שכר ולשוכר

נכנסו תחת הבעלים

If the owner gave his ox to one of the ד' שומרין, one of four groups of people who accepted it for safekeeping, the שומר takes over the owner's obligation to guard the animal.

Therefore, if it gored while in the שומר's custody, he is liable for the damages; and

מועד משלם נזק שלם

ותם משלם חצי נזק

1

משנה:

שור שהוא יוצא ליסקל

שחטו
בשרו אסור

As the Gemara derived from the Pasuk;

ולא יאכל את בשרו

והקדישו בעליו
אינו מוקדש

Because, לאו ברשותיה דמריה קאי

ואם עד שלא נגמר דינו

ואם שחטו
בשרו מותר

הקדישו בעליו
מוקדש

Because, ברשותיה קאי

מסרו לשומר חנם
ולשוואל לנושא שכר ולשוכר
נכנסו תחת הבעלים

The שומר takes over the owner's obligation to guard the animal

מועד משלם נזק שלם
ותם משלם חצי נזק

2 The Gemara cites a Braisa which elaborates:

שור שהמית
עד שלא נגמר דינו
מכרו מכור

The sale is effective.
The הקדש is effective.
שחטו בשרו מותר
The meat is permitted.

החזירו שומר לבית בעליו
מוחזר
If this occurred while the ox was in the שומר's custody,
who then returned the ox to its owner, the שומר is not liable
to compensate the owner even though Bais Din will
eventually confiscate the ox, because as Rashi explains

דהא כשהחזירו שור מעליא הוא
The ox still had value.

However,
משנגמר דינו
מכרו אינו מכור

The sale is not effective.
The הקדש אינו מוקדש
The הקדש is not effective.
שחטו בשרו אסור
The meat is forbidden.

החזירו שומר לבית בעליו
אינו מוחזר
If the שומר returned the ox to the owner, the תנא קמא holds
that the שומר is liable to compensate the owner, because it
has no value.

אף משנגמר דינו
החזירו שומר לבעליו
מוחזר
אף משנגמר דינו
אף רבי יעקב disagrees and says

החזירו שומר לבעליו מוחזר
Even after Bais Din sentenced the ox, if the שומר returned
it to its owner, he is not liable to compensate the owner.

The Gemara initially assumes that the Machlokes is based
on the following:

תנא קמא holds
החזירו אינו מוחזר

Because
אין אומרין באיסורי הנאה
הרי שלך לפניך

A person cannot return an item that became forbidden in
all benefits, and is now worthless.

While רבי יעקב holds
החזירו מוחזר

Because
אומרין באיסורי הנאה הרי שלך לפניך

A person can return an item that became forbidden in all
benefits, because it is still in its original state, even though
it's now worthless.

2

ברייתא:

שור שהמית
עד שלא נגמר דינו:

שחטו בשרו מותר הקדישו מוקדש מכרו מכור

החזירו שומר לבית בעליו
מוחזר

משנגמר דינו:

שחטו בשרו אסור הקדישו אינו מוקדש מכרו אינו מכור

אף משנגמר דינו החזירו שומר לבעליו מוחזר תנא קמא החזירו שומר לבית בעליו אינו מוחזר

The Gemara assumes
the Machlokes is:

אומרין
באיסורי הנאה
הרי שלך לפניך

Because
it's still in its original state,
even though it's now worthless

אין אומרין
באיסורי הנאה
הרי שלך לפניך

Because
it is now worthless

3 רבה says that this is not necessarily so. Perhaps, all agree that אומרין באיסורי הנאה הרי שלך לפניך Regarding חמץ בפסח מוחזר If a person stole חמץ and over Pesach it became אסור בהנאה, he can still return the חמץ to the owner after Pesach, because as Rashi explains, דאיסורא ממילא אתי ליה The אסור did not actually cause the חמץ to become אסור.

However, they do disagree regarding שור הנסקל:
The תנא קמא holds החזירו אינו מוחזר And the שומר is liable for compensation, because היזיקא בידיה הוא The שומר, who brought the ox to Bais Din, actually caused the ox to become אסור, because אין גומרין דינו של שור אלא בפניו Bais Din does not sentence the ox if it is not present. And, הוה מערקנא ליה לאגמא He could have hidden the ox.

While רבי יעקב holds החזירו מוחזר And the שומר is not liable for compensation, because היזיקא דממילא הוא The שומר who brought the ox to Bais Din did not cause the ox to become אסור, because גומרין דינו של שור שלא בפניו Bais Din does sentence the ox even if it is not present. And סוף סוף מיגמר הוה גמרי ליה לדינא Bais Din would have sentenced it anyway.

3 רבה says this is not necessarily so...

Perhaps, all agree that אומרין באיסורי הנאה הרי שלך לפניך Regarding חמץ בפסח - מוחזר If a person stole חמץ and over Pesach it became אסור, he can still return the חמץ after Pesach דאיסורא ממילא אתי ליה

However, they do disagree regarding שור הנסקל

<p>רבי יעקב: אף משנגמר דינו החזירו שומר לבעליו מוחזר</p> <p>היזיקא דממילא הוא because גומרין דינו של שור שלא בפניו and, סוף סוף מיגמר הוה גמרי ליה לדינא</p>	<p>תנא קמא: החזירו שומר לבית בעליו אינו מוחזר</p> <p>היזיקא בידיה הוא because אין גומרין דינו של שור אלא בפניו and, הוה מערקנא ליה לאגמא</p>
--	--

4 The Gemara explains the Machlokes as follows:
 The תנא קמא holds
 אין גומרין דינו של שור אלא בפניו
 Because the Pasuk states
 השור יסקל וגם בעליו יזמת
 כמיתת בעלים
 כך מיתת השור
 מזה בעלים בפניהם
 אף שור בפניו
 Bais Din sentences a person only while he is present.

While רבי יעקב holds
 גומרין דינו של שור שלא בפניו
 Because
 בשלמא בעלים בני טענה ניהו
 אלא שור בר טענתא הוא
 Only a person must be present so that he can defend
 himself, but an ox does not need to be present since it
 cannot defend itself.
 =====

4

The Gemara explains the Machlokes:

<p>רבי יעקב:</p> <p>גומרין דינו של שור שלא בפניו</p> <p>בשלמא בעלים בני טענה ניהו אלא שור בר טענתא הוא?</p>	<p>תנא קמא:</p> <p>אין גומרין דינו של שור אלא בפניו</p> <p>השור יסקל וגם בעליו יזמת כמיתת בעלים כך מיתת השור מה בעלים בפניהם אף שור בפניו</p>
--	--

משנה

5

קשרו בעליו במוסרה ונעל בפניו כראוי ויצא והזיק

If an owner provides a minimal protection for his ox but the ox managed to escape and cause damage

רבי יבוצב:

תם חייב ומועד פטור

רבי מאיר:

אחד תם ואחד מועד חייב

The Gemara explains:

סתם שוורים בחזקת שימור קיימי

תם: *because* דניבעי ליה שמירה פחותה מועד: ולא ישמרנו שמירה ואין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט מיעט הכתוב לשמירה מעולה

לאו בחזקת שימור קיימי

תם: *because* דניבעי ליה שמירה פחותה מועד: ולא ישמרנו שמירה מועד to teach that a מועד requires a שמירה מעולה

However, we do not apply this to תם through the גזירה לוב of גזירה

because פא מיעט רחמנא ולא ישמרנו which teaches אכפ ולא לאחר

5

Zugt Di Mishnah:

קשרו בעליו במוסרה ונעל בפניו כראוי ויצא והזיק
If an owner provides a שמירה פחותה, a minimal protection for his ox, in that he tied the ox with a rope, or he locked the door, but the ox managed to escape and cause damage;

אחד תם ואחד מועד חייב דברי רבי מאיר; מועד or תם holds that for both תם or מועד; If the owner provided the שמירה פחותה, he is liable for the הזיק; but if he provided a שמירה מעולה, superior protection, he is פטור.

disagrees regarding פחותות רבי יהודה and says it depends תם חייב ומועד פטור For a תם he is liable, but for a מועד he is not liable.

As the Gemara explains, רבי מאיר holds סתם שוורים לאו בחזקת שימור קיימי People generally do not guard their oxen, and for this reason the Torah rules;

תם חייב Apparently, because דניבעי ליה שמירה פחותה A תם requires a minimal שמירה which he did not do. However, regarding a מועד, the words ולא ישמרנו add another שמירה to teach that a מועד requires a שמירה מעולה. And the גזירה שוה through the word תם to מועד teaches that a שוה also requires a שמירה מעולה like a מועד.

Therefore, רבי מאיר holds that regarding both תם and מועד שמירה פחותה חייב שמירה מעולה פטור

While רבי יהודה holds סתם שוורים בחזקת שימור קיימי People generally do guard their oxen, and even so the Torah rules

תם חייב Because דניבעי ליה שמירה מעולה A תם requires a superior שמירה which he did not do. And regarding מועד, the words ולא ישמרנו add another שמירה, ואין ריבוי אחר ריבוי אלא למעט Whenever a source is repeated twice the second source comes to minimize; and מיעט הכתוב לשמירה מעולה Then Torah reduced the requirement for a מועד to only a שמירה פחותה.

However, we do not apply this to תם through the גזירה שוה of גזירה because הא מיעט רחמנא ולא ישמרנו The word מועד is exclusive which teaches ליה ולא לאחר

Only for a מועד is a שמירה פחותה sufficient, but a תם requires a שמירה מעולה; and therefore, only regarding שמירה פחותה פטור However regarding תם שמירה פחותה חייב שמירה מעולה פטור

6 The Braisa cites a third opinion;
 רבי אליעזר בן יעקב says
 אחד תם ואחד מועד
 ששמרו שמירה פחותה פטור
 For both a תם or מועד, a שמירה is sufficient, because
 סבר לה כרבי יהודה דאמר
 מועד בשמירה פחותה סגי ליה
 He concurs with רבי יהודה that for a מועד a minimal שמירה is
 sufficient, and he applies this to תם through the הויה שוה of
 גניחה.

6 *The Braisa cites a third opinion;*

רבי אליעזר בן יעקב:
אחד תם ואחד מועד
ששמרו שמירה פחותה
פטור

Because
 סבר לה כרבי יהודה דאמר
 מועד בשמירה פחותה סגי ליה

7 The Mishnah concludes with a fourth opinion:
 רבי אליעזר אומר
 אין לו שמירה אלא סכין
 For a מועד, even if he provided a מעולה he is חייב,
 because there is no possible שמירה for a מועד unless he
 slaughters it.

7 *The Mishnah concludes with a fourth opinion:*

רבי אליעזר אומר:
אין לו שמירה אלא סכין

For a מועד,
 even if he provided a מעולה he is חייב,
 because there is no possible שמירה for a מועד
 unless he slaughters it.

The Gemara explains
 רבי נתן רבי אליעזר
 who says;
מניין שלא יגדל אדם
כלב רע בתוך ביתו
ואל יעמיד סולם רעוע בתוך ביתו:
ולא תשים דמים בביתך

Therefore
 האי ללא ישמרנו ללא יקיימנו הוא
 The words ללא ישמרנו and ללא יקיימנו are actually a prohibition
 for one to keep a מועד.
 Therefore, even if he did a מעולה, he is חייב.

The Gemara explains that רבי נתן רבי אליעזר concurs with רבי נתן
 who says;
 מניין שלא יגדל אדם כלב רע בתוך ביתו
 ואל יעמיד סולם רעוע בתוך ביתו
 A person may not maintain a dangerous situation in his
 home, such as a wild dog or shaky ladder, because the
 Pasuk states
 ולא תשים דמים בביתך
 And as Rashi explains; therefore
 האי ללא ישמרנו
 האי ללא יקיימנו הוא
 The words ללא ישמרנו and ללא יקיימנו are actually a prohibition for one to
 keep a מועד. Therefore, even if he did a מעולה he
 is חייב.

8 The Gemara cites a Machlokes regarding רבי יהודה's opinion of מועד פטור לא פטר ר"י אלא צד העדאה שבו The owner is exempt only from paying שלם נוק as a מועד, because he provided the פחותה of a מועד. אבל צד תמות במקומה עומדת However, part of the ox is also considered a תם and therefore he is still liable to pay חצי נוק from the actual שור, because he did not provide the מעולה of a תם.

רב however disagrees and holds צד תמות לאו במקומה עומדת The ox is considered only a מועד but not a תם; and therefore he is not liable to pay even חצי נוק.

הדרך עלך פרק שור שנגח ד' וה' מסכת בבא קמא We have B"ה completed the fourth Perek of קמא, and will begin the fifth Perek, שור שנגח את הפרה, in the next Shiur בע"ה.

8

The Gemara cites a Machlokes regarding רבי יהודה - מועד פטור

<p>רב:</p> <p>צד תמות לאו במקומה עומדת</p> <p><i>The ox is only a מועד but not a תם; and therefore liable to pay even חצי נוק</i></p>	<p>רב אדא בר אהבה:</p> <p>לא פטר ר"י אלא צד העדאה שבו</p> <p><i>Because he provided the מעולה of a מועד</i></p> <p>אבל צד תמות במקומה עומדת</p> <p><i>He is still liable to pay חצי נוק from the actual שור, because he did not provide the מעולה of a תם</i></p>
--	---

הדרך עלך פרק שור שנגח ד' וה'